

Dosar nr. 2ra-909/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, (O. Țurcan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciună, V. Mihaila, V. Sîrbu)

DECIZIE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Oleg Iacobeț, reprezentat de avocatul Sergiu Prodan,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Iacobeț împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Inspectoratului de Poliție Fălești, inspectorului superior al Inspectoratului de Poliție Fălești, Vladimir Bejenari, cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Oleg Iacobeț și s-a menținut hotărârea din data de 23 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La data de 19 iunie 2015, Oleg Iacobeț, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al RM cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul Oleg Iacobeț, a indicat că, la 09 mai 2013, în satul Taxobeni, a achiziționat, pentru uz personal, castraveți, roșii și portocale și s-a deplasat, cu automobilul său, de model Volkswagen Crafter, cu numărul de înmatriculare XXXX, spre domiciliul, în raionul Drochia. În apropierea autogării din raionul Fălești, a fost oprit de două persoane, îmbrăcate în civil, care s-au prezentat ca fiind polițiști, din cadrul Inspectoratului de Poliție Fălești, unul dintre care era Vladimir Bejenari.

Reclamantul Oleg Iacobeț, a menționat că, inspectorii de poliție sus menționați, fără a oferi careva explicații, au emis o ordonanță de ridicare a castraveților, roșiilor și portocalelor, specificând faptul că, Oleg Iacobeț nu deținea acte de proveniență, a bunurilor procurate. Astfel, au fost ridicate de la reclamant, 348 kg de castraveți,

121 kg de roșii și 38 kg de portocale, iar valoarea acestora a fost estimată în sumă de 16 305 lei.

Reclamantul Oleg Iacobeț, a mai indicat că, la momentul întocmirii ordonanței de ridicare, nu i-au fost explicate drepturile, nu i s-a permis să contacteze un avocat și nu a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție, ci doar i s-a comunicat că va fi contactat, în legătură cu acest fapt.

De asemenea, reclamantul, Oleg Iacobeț, a invocat că, la 15 mai 2013, s-a adresat către un avocat și împreună cu acesta, au mers la Inspectoratul de Poliție Fălești, unde a fost întocmit pe numele său, un proces-verbal cu privire la contravenție, privind comiterea contravenției, prevăzute la art. 265 Cod Contravențional, care l-a contestat în instanța de judecată, la 20 mai 2013, conform prevederilor art. 448 Cod contravențional.

Reclamantul, Oleg Iacobeț, a specificat că, prin hotărârea din 10 septembrie 2013 a Judecătoria Fălești, a fost încetat procesul contravențional pornit împotriva lui, în temeiul art. 265 Cod contravențional, din motiv că, agentul constatator nu s-a prezentat în ședința de judecată și a fost dispusă restituirea bunurilor ridicate. Prin decizia din 20 noiembrie 2013 a Curții de Apel Bălți, a fost respins ca nefondat, recursul declarat de agentul constatator, Vladimir Bejenari, împotriva hotărârii din 10 septembrie 2013, a Judecătoria Fălești.

Mai mult, reclamantul a indicat că, în luna februarie 2014, lui Oleg Iacobeț i-a fost restituită suma, rezultată din comercializarea bunurilor ridicate de la acesta, adică 16 305 lei.

Astfel, reclamantul Oleg Iacobeț, a menționat că, a suportat cheltuieli de judecată, pentru asistența juridică, acordată în cazul contravențional în valoare de 8 000 lei. Totodată, în legătură cu examinarea prezentei cauze civile, reclamantul a invocat că, a suportat cheltuieli de judecată, sub formă de cheltuieli de asistență juridică, în mărime de 6 000 lei.

Totodată, reclamantul Oleg Iacobeț a indicat că, în rezultatul acțiunilor ilegale ale agentului constatator, i-a fost lezată onoarea și demnitatea, fiindu-i cauzate daune morale, prin crearea dezechilibrului stării sufletești de armonie. În acest sens, reclamantul consideră că statul, având obligația pozitivă de a acorda protecție, asupra respectării drepturilor fundamentale ale cetățenilor săi, nu urmează să se limiteze, doar la atragerea la răspundere, a celor ce se fac vinovați de încălcarea acestor drepturi fundamentale, ci prin intermediul instanțelor judiciare, are obligația de a acorda o satisfacție echitabilă victimei, pentru suferințele psihice. Respectiv, reclamantul a specificat că, prin acțiunile inspectorilor de poliție, care au dispus ridicarea castraveților, roșiilor și portocalelor, în prezența soției sale, a fost adusă atingere onoarei și demnității reclamantului.

La fel, reclamantul a menționat că, acțiunile polițiștilor i-au lezat sentimentul de securitate și siguranță, aspect care îi provoacă o permanentă stare de anxietate.

Reclamantul Oleg Iacobeț, a solicitat încasarea din contul Ministerului Finanțelor în beneficiul său, a sumei de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 14 000 lei, cu titlu de cheltuielilor de judecată, pentru asistența juridică și taxa de stat, în sumă de 100 lei.

Prin încheierea protocolară din 08 octombrie 2015 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, a fost admis demersul reprezentantului Ministerului Finanțelor al RM, Irina Cojocaru, și a fost atras în calitate de copârât, Ministerul Justiție al RM.

Prin hotărârea din 24 februarie 2016 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, s-a respins ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Iacobeț împotriva Ministerului Finanțelor și Ministerului Justiției cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Iar, prin decizia din 29 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Oleg Iacobeț și s-a casat hotărârea din 24 februarie 2016 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, cu restituirea cauzei la rejudicare, în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea protocolară din 02 martie 2017, a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost atras în calitate de copârât, Inspectoratul de poliție Fălești.

La 20 aprilie 2017, reclamantul Oleg Iacobeț a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea în mod solidar, din contul pârâților, în beneficiul reclamantului Oleg Iacobeț, a sumei de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 16 000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată și asistență juridică și suma de 1 500 lei, cu titlu de cheltuieli de transport.

Prin hotărârea din 23 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Iacobeț împotriva Ministerului Finanțelor, Ministerului Justiției, Inspectoratului de Poliție Fălești și inspectorului superior al Inspectoratului de Poliție Fălești, Vladimir Bejenari, cu privire la încasarea prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Iar, prin decizia din 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Oleg Iacobeț împotriva hotărârii din 23 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a menținut hotărârea din 23 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Iacobeț împotriva Ministerului Finanțelor, Ministerului Justiției, Inspectoratului de Poliție Fălești și inspectorului superior al Inspectoratului de Poliție Fălești, Vladimir Bejenari cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de Procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni, de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din data de 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces, la data de 27 decembrie 2017, prin scrisoarea de expediere nr. 18820 (f.d. 184), însă dovada recepționării deciziei recurate de către recurentul Oleg Iacobeț, la materialele cauzei, lipsește.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul, a fost depus de către Oleg Iacobeț, reprezentat de avocatul Sergiu Prodan, prin intermediul oficiului poștal, la 09 februarie 2018, cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 Cod de procedură civilă.

Prin cererea de recurs, recurentul Oleg Iacobeț, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Iacobeț împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Inspectoratului de Poliție Fălești, inspectorului superior al Inspectoratului de Poliție Fălești, Vladimir Bejenari, cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului, Oleg Iacobeț a indicat că, decizia din data de 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău este neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin, toate împrejurările, care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, nu a apreciat obiectiv, sub toate aspectele, probele anexate la materialele cauzei și a aplicat incorect normele de drept material și procedural.

Recurentul a menționat că, prin decizia din 20 noiembrie 2013 a Curții de Apel Bălți, a fost constatat faptul comiterii acțiunilor ilegale de către polițiștii, din cadrul Inspectoratului de poliție Fălești precum și faptul tragerii ilegale la răspundere contravențională a lui Oleg Iacobeț.

Recurentul Oleg Iacobeț a invocat că, instanța de apel și-a întemeiat soluția pe faptul că, instanța de fond și instanța de apel sesizată cu examinarea cauzei contravenționale nu s-au expus asupra ilegalității acțiunilor agentului constator, astfel nu există temei de încasare a despăgubirilor.

Totodată, recurentul a mai specificat că, Curtea de Apel Bălți, judecând cauza contravențională, prin decizia din 20 noiembrie 2013, a dispus întoarcerea bunurilor ridicate, proprietarului Oleg Iacobeț, astfel a constatat, în mod tacit, ilegalitatea acțiunilor agentului constator. Or, prin repunerea părților în poziția inițială, care exista până la documentarea presupusei contravenții, instanțele naționale, au constatat vina agentului constator.

Mai mult, recurentul Oleg Iacobeț, a invocat că, temeinicia pretenției, de încasare a sumei de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, se probează prin gravitatea suferințelor psihice suportate de acesta. Or, prin acțiunile polițiștilor, din cadrul Inspectoratului de poliție Fălești i-a fost lezat sentimentul de securitate și siguranță, aspect ce îi provoacă stare de anxietate.

La 06 aprilie 2018, în adresa intimaților, Ministerului Finanțelor al RM, Ministerului Justiției al RM, Inspectoratului de Poliție Fălești și inspectorului superior al Inspectoratului de Poliție Fălești, Vladimir Bejenari, a fost expediată copia recursului declarat de către Oleg Iacobeț, reprezentat de avocatul Sergiu Prodan, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței, însă Ministerul Finanțelor al RM, Ministerul Justiției al RM și inspectorul superior al Inspectoratului de Poliție Fălești, Vladimir Bejenari nu și-au exercitat acest drept procedural și nu au depus referințe, la cererea de recurs depusă de Oleg Iacobeț, reprezentat de avocatul Sergiu Prodan, până la examinarea recursului declarat de Oleg Iacobeț, reprezentat de avocatul Sergiu Prodan.

Iar, la 15 mai 2018, Inspectoratul de Poliție Fălești a depus referință la cererea de recurs depusă Oleg Iacobeț, reprezentat de avocatul Sergiu Prodan, prin care a solicitat declararea inadmisibilității cererii de recurs depusă de Oleg Iacobeț,

reprezentat de avocatul Sergiu Prodan, împotriva deciziei din 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău sau respingerea recursului declarat de Oleg Iacobeț, reprezentat de avocatul Sergiu Prodan.

Prin încheierea din 20 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Oleg Iacobeț, reprezentat de avocatul Sergiu Prodan, împotriva deciziei din data de 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost considerat admisibil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Oleg Iacobeț, urmează a fi respins cu menținerea deciziei din 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 23 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Iacobeț împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Inspectoratului de Poliție Fălești, inspectorului superior al Inspectoratului de Poliție Fălești, Vladimir Bejenari, cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, din următoarele motive.

În conformitate art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din materialele cauzei, Colegiul reține că, la 20 mai 2013, în Judecătoria Fălești a fost înregistrată contestația depusă de Oleg Iacobeț împotriva procesului verbal cu privire la contravenție din 15 mai 2013, întocmit de inspectorul superior al Inspectoratului de Poliție Fălești, Vladimir Bejenari (f.d.12-13).

Instanța de recurs menționează că, la 15 mai 2013, de către agentul constator din cadrul SIF al Inspectoratului de poliție Fălești, Vladimir Bejenari, a fost întocmit în privința lui Oleg Iacobeț, procesul-verbal cu privire la contravenție, privind comiterea contravenției prevăzute de art. 265 Cod contravențional, pe faptul că, la 09 mai 2013, ora 18.00, Oleg Iacobeț transporta cu autovehiculul său personal, fructe și legume, fără dovada provenienței acestora, în sumă totală de 16 305 lei (f.d.12-16)

Totodată, Colegiul indică că, din hotărârea din 10 septembrie 2013 a Judecătoriei Fălești, menținută prin decizia din 20 noiembrie 2013 a Curții de Apel Bălți se atestă că, organul de poliție a ridicat de la Oleg Iacobeț, 341 kg de castraveți verzi, 121,6 kg de roșii și 31,5 kg portocale.

Instanța de recurs reține că, prin hotărârea din 10 septembrie 2013 a Judecătoriei Fălești, menținută prin decizia din 20 noiembrie 2013 a Curții de Apel Bălți a fost încetat procesul contravențional pornit în privința lui Oleg Iacobeț în temeiul art.265 Cod contravențional, din motiv că, agentul constator nu s-a

prezentat în ședința de judecată, fiind dispusă restituirea reclamantului a sumelor, rezultate din comercializarea bunurilor ridicate.

La data de 19 iunie 2015, Oleg Iacobeț, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al RM cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, prin care a solicitat încasarea din contul Ministerului Finanțelor în beneficiul său, a sumei de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 14 000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică și taxa de stat, în sumă de 100 lei (f.d.5-6).

Prin încheierea protocolară din 08 octombrie 2015 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, a fost admis demersul reprezentantului Ministerului Finanțelor al RM, Irina Cojocar, și a fost atras în calitate de copârât, Ministerul Justiție al RM (f.d.32).

Iar, prin încheierea protocolară din 02 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost atras în calitate de copârât, Inspectoratul de poliție Fălești (f.d.129 verso).

La 20 aprilie 2017, reclamantul Oleg Iacobeț a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat încasarea în mod solidar, din contul pârâților, în beneficiul reclamantului Oleg Iacobeț, a sumei de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 16 000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată și asistență juridică și a sumei de 1 500 lei, cu titlu de cheltuieli de transport (f.d.92-96).

Prin hotărârea din 23 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins, ca fiind neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Iacobeț împotriva Ministerului Finanțelor, Ministerului Justiției, Inspectoratului de Poliție Fălești și inspectorului superior al Inspectoratului de Poliție Fălești, Vladimir Bejenari, cu privire la încasarea prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei și a cheltuielilor de judecată (f.d.132, 143-147).

Iar, prin decizia din 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Oleg Iacobeț și s-a menținut hotărârea din 23 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Iacobeț împotriva Ministerului Finanțelor, Ministerului Justiției, Inspectoratului de Poliție Fălești și inspectorul superior al Inspectoratului de Poliție Fălești, Vladimir Bejenari, cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată (f.d.177-183).

Conform art. 3 al Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată; efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea

prevederilor legislației; ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare. Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.

Art. 6 al Legii nr. 1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, prevede că, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare; scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeuri de reabilitare; adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art.313 alin.(5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

De asemenea, conform prevederilor art. 1398 alin. (1) și (2) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Iar, art. 1422 alin. (3) Cod civil, reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege.

Astfel, instanța de recurs, conchide că, instanțele ierarhic inferioare întemeiat au constatat că, survenirea obligației de reparare a prejudiciului material și moral este condiționată de constatarea faptului că, acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor judecătorești, manifestate față de reclamant au fost ilegale.

Respectiv, Colegiul conchide că, instanțele inferioare legitim și întemeiat au respins cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Iacobeț împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Inspectoratul de Poliție Fălești, inspectorului superior al Inspectoratului de Poliție Fălești, Vladimir Bejenari, cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, în circumstanțele în care nu există teme de fapt și de drept pentru repararea prejudiciului material și moral invocat de Oleg Iacobeț.

Or, la materialele cauzei lipsesc probe pertinente și concludente, care ar atesta faptul ilegalității acțiunilor agentului constator și a faptului că, procesul-verbal cu privire la contravenție, întocmit împotriva lui Oleg Iacobeț și ordonanța de ridicare au fost anulate, sau recunoscute ca fiind ilegale de către instanța de judecată, care a examinat cauza contravențională.

Mai mult, conform art. 383 alin. (3) Cod contravențional, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional se repune în dreptul de care a fost privată și ei i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărâre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravențională este înlăturată, cu excepția cazului de amnistie.

Coroborând prevederile art. 383 alin. (3) și art.26 Cod contravențional, în vigoare la data comiterii contravenției de către Oleg Iacobeț, 15 mai 2013, instanța de recurs conchide că, persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărâre definitivă, aceasta este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravențională este înlăturată datorită renunțării benevole la săvârșirea contravenției; în cazul contravenției neînsemnate, tentativei; împăcării victimei cu făptuitorul sau în cazul intervenirii prescripției răspunderii contravenționale.

Astfel, Colegiul reține că, prin hotărârea din 10 septembrie 2013 a Judecătoriei Fălești, menținută prin decizia din 20 noiembrie 2013 a Curții de Apel Bălți, s-a încetat procesul contravențional, pornit în privința lui Oleg Iacobeț în baza art. 265 Cod contravențional, din motivul neprezentării agentului constatator. (f.d.12-16)

Instanța de recurs reține că, în cadrul procesului contravențional, pornit în privința lui Oleg Iacobeț, nu a fost stabilită ilegalitatea actelor și acțiunilor organului de poliție, precum nu a fost stabilit faptul că, procesul-verbal contravențional a fost încheiat cu încălcarea prevederilor Codului contravențional.

Mai mult, prin hotărârea din 10 septembrie 2013 a Judecătoriei Fălești, menținută prin decizia din 20 noiembrie 2013 a Curții de Apel Bălți nu a fost stabilită nevinovăția lui Oleg Iacobeț, în comiterea contravenției prevăzute de art. 265 Cod contravențional și nici nu au fost stabilite cauze care înlătură răspunderea contravențională.

Colegiul reiterează că, conform art. 455 Cod contravențional, în vigoare la momentul examinării cauzei contravenționale, pornite în privința lui Oleg Iacobeț, prezența agentului constatator la ședința de judecare a cauzei contravenționale era obligatorie. Neprezentarea agentului constatator, legal citat, fără motive întemeiate și fără înștiințarea prealabilă a instanței ducea la încetarea procesului contravențional, cu emiterea, după caz, a unei încheieri interlocutorii.

Respectiv, Colegiul statuează că, procesul contravențional pornit în privința lui Oleg Iacobeț, a fost încetat din motivul neprezentării agentului constatator în ședința de judecată, fără aprecierea ilegalității sau netemeinicii procesului verbal contravențional, întocmit pe numele lui Oleg Iacobeț.

Astfel, instanța de recurs menționează că, în litigiul dedus judecății, prin hotărârea din 10 septembrie 2013 a Judecătoriei Fălești, menținută prin decizia din 20 noiembrie 2013 a Curții de Apel Bălți, nu s-a constatat nici un temei de anulare a procesului verbal contravențional sau declarare a nulității acestuia, prin prisma ilegalității lui.

Mai mult, Colegiul menționează că, în conformitate cu art. 6 CEDO, statele nu sunt obligate să creeze căi de atac. Totuși, dacă o fac, ele au obligația, în temeiul articolului 6 din Convenție, de a asigura respectarea exigențelor unui proces echitabil în căile de atac astfel create. Dreptul de acces la o instanță acoperă, așadar, și dreptul

de a introduce apel sau recurs, în măsura în care astfel de căi de atac sunt reglementate.

În conformitate cu art. 465 Cod contravențional, hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs.

Respectiv, în materie contravențională, legiuitorul a instituit recursul în calitate de cale de atac împotriva hotărârilor judecătorești.

Instanța de recurs indică că, conform deciziei din 20 noiembrie 2013 a Curții de Apel Bălți, instanța de recurs, în cadrul cauzei contravenționale, a examinat recursul lui Vladimir Bejenari, în calitate de agent constator.

Totodată, Colegiul reține că, Oleg Iacobeț nu a contestat hotărârea din data de 10 septembrie 2013 a Judecătoriei Fălești, prin care a fost încetat procesul contravențional, pornit în privința lui Oleg Iacobeț în temeiul art.265 Cod contravențional, din motiv că, agentul constator nu s-a prezentat în ședința de judecată. Respectiv, Oleg Iacobeț nu și-a manifestat dezacordul cu hotărârea din data de 10 septembrie 2013 a Judecătoriei Fălești și nu a solicitat examinarea cauzei contravenționale, în fond, pentru a stabili nevinovăția lui, în comiterea contravenției prevăzute de art. 265 Cod contravențional, or ilegalitatea acțiunilor agentului constator.

Instanța de recurs relevă că, Curtea Constituțională, prin hotărârea din data de 12 mai 2015, a statuat că, deoarece lipsește apelul în calitate de cale de atac, la examinarea recursului, în materie contravențională, pot fi invocate atât temeuri de drept, cât și de fapt, inclusiv pot fi prezentate noi probe.

Astfel, Colegiul conchide că, reclamantul Oleg Iacobeț, prin neatacarea hotărârii instanței de fond, a acceptat în mod tacit, soluția oferită de prima instanță, prin hotărârea din 10 septembrie 2013 a Judecătoriei Fălești și menținută prin decizia din 20 noiembrie 2013 a Curții de Apel Bălți.

Reținând cele menționate supra, Colegiul conchide că, la judecarea cauzei, instanța de fond și instanța de apel au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, au interpretat și aplicat corect normele de drept material cu pronunțarea unei hotărâri legale, ținând cont de circumstanțele de fapt constatate nemijlocit în ședința de judecată, prin probe pertinente și concludente.

Suplimentar, instanța de recurs menționează că, în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Colegiul menționează că art. 20 din Constituția Republicii Moldova prevede că, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că, cererile lor au fost analizate cu atenție, și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară, simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare atrage casarea ei.

Distinct justificărilor expuse supra, instanța de recurs învederează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61), iar pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlandei).

Astfel, instanța de recurs conchide că, hotărârea instanței de fond și decizia instanței de apel conține o apreciere amplă a circumstanțelor de fapt și a temeiurilor de drept, ce a determinat definitiv și incontestabil certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns.

Reiterând, motivele de fapt și de drept, expuse mai sus, statuând că, instanța de apel și instanța de fond au soluționat corect litigiul în cauză, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, concluzionează de a respinge recursul declarat de Oleg Iacobeț, cu menținerea deciziei din data de 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 23 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Iacobeț împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Inspectoratului de Poliție Fălești, inspectorului superior al Inspectoratului de Poliție Fălești, Vladimir Bejenari, cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Oleg Iacobeț, reprezentat de avocatul Sergiu Prodan.

Se menține decizia din 13 decembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 23 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Iacobeț împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Inspectoratului de Poliție Fălești, inspectorului superior al Inspectoratului de Poliție Fălești, Vladimir Bejenari, cu privire la încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Svetlana Filincova

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh

Nina Vascan